

Zdeněk Jemelík: Zastíněné poměry v Policii ČR

infokuryr.cz/n/2023/02/07/zdenek-jemelik-zastinene-pomery-v-policii-cr

kuryr

7. února 2023

Při monitorování trestních řízení se obvykle nedostávám k informacím z útrob policie, byť je prvním článkem řízení, jenž je základem, na němž stojí další jednání. Policie je uzavřená komunita, samovolně vzdorující nahlížení zvenčí. Občas přece jen něco „vykvete na povrch“...

Občas přece jen něco „vykvete na povrch“. Vzpomínám na velmi starý případ Jana Mareše, specialisty Policejního prezidia na finanční kriminalitu, který tak dlouho chodil po světě s vyprávěním, že guvernér ČNB Josef Tošovský a šéf bankovního dohledu Ota Kaftan jsou zločinci, až za ním Inspekce ministra vnitra poslala jím vyšetřovaného obviněného s obálkou, jež údajně obsahovala velkou hotovost, a odvedla jej „v klepetech“ do vazby. Případ zadal

Ústavnímu soudu příčinu k vydání historického ústavního nálezu, jímž soud zakázal policii používat provokaci k završení vyšetřovaného trestného činu.

Pamětihodné je politicky motivované svržení Petra Lessyho, historicky prvního policejního prezidenta, vzešlého z výběrového řízení, na němž se podílela Inspekce ministra vnitra s ministrem vnitra Janem Kubíkem, známým autorem „Kubiceho zprávy“.

V jiném případě k likvidaci vysokoškolsky vzdělaného špičkového policisty posloužilo vyšetření policejním psychologem, jenž zjistil, že k likvidaci určený policista by úroveň IQ nestačil ani na řízení dopravy na křižovatce. Posouzení znalcem z Vojenské nemocnice bylo opačné, ale nemělo vliv.

V souvislosti s monitorováním trestního řízení, vedeného u zlínské pobočky Krajského soudu v Brně proti manželům Novotným (o němž jsem zveřejnil na svém blogu, na webu spolku Chamurappi z.s. a leckde jinde řadu článků jako o „zlínském hororu“), jsem získal přímou zkušenost s místní kriminální službou.

Pozadím trestního řízení byl občanskoprávní spor mezi obv. Jaroslavem Novotným jako věřitelem a pošk. Pavlem Buráněm jako veledlužníkem. Pan obviněný měl nechat Pavla Buráně vydírat s pomocí najatých „falešných policistů“.

Trestní řízení proti manželům Novotným skončilo pravomocným zproštěním viny s tím, že se žalovaný skutek nestal. Již před nimi se dočkali zproštění obžalovaní, nastrčení policií do role „falešných policistů“, s nimiž se pošk. Pavel Buráně ve skutečnosti poprvé viděl až při rekognici.

Stalo se, že obv. Jaroslava Novotného navštívil človíček, který se představil jako prostředník pošk. Pavla Buráně a nabízel zastavení trestního stíhání jako odměnu za snížení jeho pohledávky o

obrovskou částku. Nedokázal ale vysvětlit, jakým způsobem by se uskutečnilo zastavení trestního stíhání. Obv. Jaroslav Novotný skvělou nabídku odmítl s tím, že si nebude kupovat spravedlnost.

Je zřejmé, že zastavení trestního stíhání v dané fázi trestního řízení by nebylo lege artis možné. Pokud by obv. Jaroslav Novotný nabídku přijal, mohlo by se stát, že by pak čelil obvinění z pokusu o ovlivnění soudu, nebo by sice poskytl požadovanou slevu, ale řízení by stejně pokračovalo. Vyhodnotil jsem příběh jako pokus o podvod a obrátil jsem se na místní kriminální službu. Skutečně jsem se domohl prověření přibližné pravdivosti vyprávění prostředníka, ale se závěrem, že nešlo o pokus o podvod, nýbrž pouze o pokus o narovnání vztahů mezi dlužníkem a věřitelem. Názor jsem nemohl strávit, ale jeho zvrácení jsem nedocílil.

Viděl jsem ale také jiné podivnosti v činnosti místní policie.

Například na domovní prohlídku do vily Novotných přijeli policisté až dávno po lhůtě, pro kterou měli povolení. Věděli, že na vile jsou kamery. Přijeli proto až v době, kdy měli jistotu, že záznamy ze dne údajného spáchání zločinu budou přemazané. Při rekognicích si vedli tak, že panu poškozenému napomohli, aby předvedené „falešné policisty“ snadno poznal (nakonec je soud zprostil obžaloby). Ostatně nedokázali nikdy soudu vysvětlit, jak došli k podezření proti třem obviněným „falešným policistům“ a čtvrtého se ani nepokusili identifikovat. Vyšetřovatel Zavadil zpřístupnil Pavlu Buráňovi trestní spis z řízení vedeného proti němu jinde a v jiné věci, ačkoli na nahlížení neměl zákonný nárok.

Pavel Buráň byl v té době nejen zámožným, ale i vlivným občanem. Zaměstnával manželku vedoucího zlínské pobočky Krajského soudu Brno a manželku zlínského policisty Pavla Němce. Ve videozáznamu, pořízeném „falešným kamarádem“, doznal, že motivoval policisty darováním balíčků klobásek a lahví kořalky a hlavně příslibem dobrého zaměstnání v případě jejich odchodu do civilu. Až komickým dokladem jeho autority bylo prohledání policisty toalety čerpací stanice na základě výzvy Pavla Buráně, který viděl tři muže

vyjít z restaurace a jít na toaletu a pojal podezření, že by tam mohli umístit bombu. Policisté skutečně toaletu prohledali a o nulovém výsledku podali Pavlu Buráňovi telefonické hlášení.

Začalo mě zajímat, jak je zlínská policie řízena, když se v její činnosti vyskytují zmíněné podivnosti. Protože „ryba smrdí od hlavy“, začal jsem se zajímat o praktiky krajského ředitele Jaromíra Tkadlečka, který se ujal velení právě na podzim r.2014 po odchodu „slavné dvojice“ Bedřicha Koutného a Jaroslava Vaňka, pod jejichž okny nepozorovaně vykvetla metylová aféra.

Narazil jsem na téměř shodné články z let 2015 na MF Dnes a 2017 na Security Magazinu, jež ho vinily z nadměrného prosazování osobní autority (řekne-li o láhvi s vodou, že to je kofola, bude to kofola). Jako laik je považuji za malicherné, i když popsané chování pana ředitele bylo trapné.

Později jsem dostal příležitost k seznámení s okolnostmi vypuzení ze sboru dvou zkušených policistů, dlouholetých vedoucích územních odborů. Připouštím, že pan krajský ředitel mohl mít důvod se podřízených zbavit, a jeho důvody nejsem oprávněn posuzovat, ale stejně jako při hodnocení trestních procesů se držím zásady, že i největší provinilec má nárok na spravedlivý proces, vedený za podmínek úzkostlivého dodržování zákonnosti. Použití nezákonných prostředků k jakkoli správnému cíli považuji za nepřijatelné.

Jako první se mi do rukou dostala dokumentace o nezákonném přeložení vedoucího územního odboru Uherské Hradiště Bronislava Šabršuly do Prahy. Zmíněného policisty jsem si všiml jako svědka na straně obhajoby v procesu s nezákonně svrženým policejním prezidentem Petrem Lessy. Z jeho vystoupení bylo zřejmé, že je vůči tehdejšímu řediteli a jeho náměstkovi v tvrdé opozici.

Byl to zkušený policista, který vedl Územní odbor PČR v Uherském Hradišti od 1. března 1986. Byly-li špatné vzájemné vztahy s Bedřichem Koutným, s Jaromírem Tkadlečkem si rovněž nepadli do

náruče.

Jaromír Tkadleček se rozhodl nepohodlného policisty se zbavit. Šel na to „od lesa“. Již 23. března 2015 zahájil řízení o jeho odvolání z funkce a 10. dubna 2015 rozhodl o jeho přeložení do Prahy. Jako záminky využil skutečnosti, že policistovi propadla bezpečnostní prověrka a Národní bezpečnostní úřad nevyřídil jeho včas podanou žádost o vystavení nové. NBÚ prověrku vydal až po devíti měsících od podání žádosti dne 24. dubna 2015. Policista se dodatečně dověděl od policejního prezidenta, že průtahy v řízení o vyřízení žádosti o bezpečnostní prověrku byly aspoň zčásti výsledkem intervencí krajského ředitelství proti vyhovění žádosti. Dá se říci, že Jaromír Tkadleček si záminku pro přeložení Bronislava Šabršuly vytvořil, a pak ji zneužil. Nicméně vydáním bezpečnostní prověrky za pár dní po rozhodnutí o přeložení důvod k odsunu do Prahy zanikl. Řízení mělo být podle zákona zastaveno, ale nebylo. Nemělo ale k němu ani dojít, protože potřeba bezpečnostní prověrky je předběžná podmínka a ředitel měl vyčkat na rozhodnutí NBÚ.

V důsledku zlovolnosti krajského ředitele musel Bronislav Šabršula tři roky dojíždět do Prahy. Zatímco doma bydlel v pohodlí rodinné vily, v Praze v uboze vybavené policejní ubytovně. Přišel o každodenní styk s rodinou, s kterou žil v dobrém souladu. Doma chyběla mužská ruka, takže i jeho ženě a dcerám jeho dojíždění vadilo. Přeložení bylo tedy velmi nepříjemným zásahem do života nejen jeho, ale celé rodiny.

Postižený policista se proti rozhodnutí krajského ředitele odvolal k policejnímu prezidentovi Tomáši Tuhému. Ani ten si se zákonnými procesními lhůtami nelámal hlavu a se zpožděním dvou měsíců odvolání zamítl. Následovala soudní žaloba Bronislava Šabršuly. Krajský soud Brno zrušil dne 21. září 2017 prezidentovo rozhodnutí jako nezákonné a přikázal, aby o věci znova jednal a rozhodl. Mimo jiné mu vytkl, že v odvolacím řízení nerespektoval zánik důvodu k přeložení. Následovalo zrušení rozhodnutí krajského ředitele o přeložení, které nabylo právní moc 18. prosince 2017. Celé řízení tedy

trvalo od 23. března 2015 do 18. prosince 2017, tj. 2 ¾ roku. Bylo tedy nadměrně dlouhé, přičemž vina na dlouhém trvání nebyla na straně postiženého. V detailu to je ještě horší: rozhodnutí o odškodnění a omluvě není dosud pravomocné, protože ministerstva vnitra a financí se odvolala a odvolací soud bude rozhodovat během letošního února.

Napětí mezi krajským ředitelem a Bronislavem Šabršulou pokračovalo i po zrušení rozhodnutí o přeložení, takže policista posléze od sboru odešel. Jaromír Tkadleček nakonec dosáhl svého.

Dalším stěžovatelem na používání nezákonných postupů k vypuzení policisty z dosahu Jaromíra Tkadlečka je bývalý vedoucí Územního odboru PČR ve Zlíně Václav Karkoška. Do potíží se dostal později, v r. 2017, a rozhodnutí o jeho přeložení vydal krajský ředitel dne 11. dubna 2018. Použil obdobný postup jako ve výše popsaném případě, tedy zneužil nevyřízené žádosti o bezpečnostní prověrku, takže musel počítat s tím, že soudy jeho rozhodnutí zruší pro nezákonnost. Tím je jeho jednání více zarážející než tažení proti Bronislavovi Šabršulovi. S tím si nelámal hlavu: než soudy rozhodnou, uplynou roky a účinky jeho rozhodnutí mezitím dopadnou na postiženého plnou vahou.

Územní odbor PČR ve Zlíně měl pod vedením Václava Karkošky dobré výsledky, takže věcné důvody k jeho odvolání by se hledaly velmi těžko. Jaromír Tkadleček se nejdříve snažil svého podřízeného přesvědčit, aby sám požádal o přeložení. Nabízel mu jako kompromisní řešení odchod do stejné funkce v Kroměříži nebo v Uherském Hradišti. Když nabídky nepřijal, krajský ředitel si pomohl podobně jako v případě Bronislava Šabršuly: zneužil průtahů NBÚ při projednávání žádosti Václava Karkošky o bezpečnostní prověrku. Odvolal ho z funkce a rozhodování o jeho umístění přenesl na Policejní prezidium. V tomto případě postižený z vážných rodinných důvodů možné přeložení odmítl a odešel od sboru.

V jeho věci v poslední instanci rozhodl Nejvyšší správní soud pod č.j. 4 As 404/2020 – 54 dne 29. června 2021 tak, že zrušil kasační stížnost policejního prezidenta proti rozsudku nalézacího soudu, jenž vyhověl žalobě postiženého zrušením nezákonného rozhodnutí o odvolání z funkce a možném následném přeložení. Soud přikázal policejnímu prezidentovi zaplatit žalujícímu náklady na řízení o kasační stížnosti. Nezákonné rozhodnutí Jaromíra Tkadlečka ze dne 11.dubna 2018 o odvolání Václava Karkošky z funkce vedoucího Územního odboru PČR ve Zlíně a o jeho přeložení do pravomoci Policejního prezidia, odůvodněné zánikem bezpečnostní prověrky, tím definitivně ztratilo platnost. Podle právního názoru soudů krajský ředitel pochybil, když nevyčkal výsledku včasné podané žádosti o vydání nové bezpečnostní prověrky.

V obou případech vznikla státu škoda, neboť musí platit odškodné. Způsobil ji nezákonným jednáním krajský ředitel Jaromír Tkadleček, ale i policejní prezident. Tomáš Tuhý v r. 2018 své místo opustil a „za trest“ se stal diplomatem. Nezákonné jednání s následným vznikem škody ve dvou po sobě jdoucích podobných případech nemělo pro Jaromíra Tkadlečka žádné veřejnosti poznatelné důsledky. Není to nic mimořádného: stát nyní vyplácí za odškodnění, vyvolané selháním státních orgánů, více než 200 mil. Kč/rok, ale původci škod se dále nadýmají pýchou nad svou neomylností a neomezitelností jejich pravomocí. Jejich nepsané právo beztrestně škodit občanům a státu zůstává zachováno. Platí to nejen o služebních funkcionářích bezpečnostních sborů, ale také – a to častěji – o soudcích a státních zástupcích. Až dosud to žádné vládě nevadilo.

Zdeněk Jemelík

PRO

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST

Sdílet: